

המדינה כולה סערה סביב טענת הרבנים הראשיים שהחפירות מחללות קברים -

ובתל-אביב פסק הרב הראשי הספרדי שיש לקבור מתים על גבי קברים ישנים

הונחה שנייה

שבעטיו אסור לערוך שם כל מיני חסיי רות או לשנות את פני השטח. לכל מטרה שהיא, שאין בה כדי להגן ולשמור על שלמות הקברים ובית-הקברות. האם פסק-הלכה זה תקף גם כשהמדובר בבתי-קברות פעילים, או שמא אין הוא תקף, כאשר פגיעה בקברים יכולה להביא תועלת כספית למוסד דתי?

„אם אני

אוכל חזיר...”

איש חברה קדישא בקריית שאול הגיב בביטול על הרעיון שבמקום חוללו מצבות. לדברי האישי, שהציג עצמו בשם שליטל לא היו במקום כל מצבות. לטענתו נקברו בחלקה חלקי אברים. „לא הרסנו מצבות. אנחנו בני אדם, בסופו של דבר,“ אמר שליטל.

במישרדי החברה קדישא בתל-אביב, לא שמחו לשוחח עם עיתונאים. המנכ"ל, ישי ראל ארליך, לא הבין מדוע שוב נדרשים לגושא, אך נאות להסביר את שנעשה במקום.

אומר ישראל ארליך:

מתחת לשתי הטראסות היו קבורים נפ-לים, כלומר, ילדים עד גיל 30 יום, ש-בהתאם להלכה אין לגביהם דיני אבלות. גם המישפחות לא עולות לקברים ולא שמות מצבות.

השטח שבו מדובר היה מונח וללא טיפול. היו בו עשבים רבים והוא היה במקום מרכזי. לא היו בשטח מצבות מתוכננות. עד כמה שידוע לי, שלושה אנשים בלבד תקימו שם מצבות ביוזמה פרטית. במקום שחשבו ששם הקברים, אומנם, לכל נפל היה קבר נפרד, אך הסיי מון המדוייק היה רק ברישומים שלנו, ולא היה שום ציון בשטח.

פנינו לרבנות הראשית ובהתאם להלי-

קבר מעל גבי קברים בנו אנשי החב" רה קדישא בבית העלמין בקריית-שאול. שטח שבו היו קבורים ילדים רכים גודר, יושר ומולא בעפר, וכך נוצרה במרכז בית-הקברות רחבה מוגבהת, שאיפשרה מכירת חלקות קבר חדשות. הגישה למקום היא דרך מדרגות, כשהגדר כולה צמודה למצבות ילדים אחרים.

בבית הקברות

היתר להקמת הקומה השנייה נתן הרב הראשי הספרדי, עו"ד בדיה יוסף, כאשר היה הרב הראשי שי של הידר תל-אביב. חברה קדישא מסרבת לגלות אם ההיתר ניתן בכתב.

כה היהודית פסק הרב עובדיה יוסף, שהיה או הרב הראשי של תל-אביב, שאפשר להגביה את השטח ולהעמידו לקבורה שניה.

לשם כך הגבהנו את השטח במטר וחצי ומילאנו את השטח בעפר. את המצבות שהיו במקום הגבהנו, בדיוק באותו מקום שבו הקימו שלוש המישפחות את המצבות. האם קיבלתם אישור בכתב או בעל פה מהרב יוסף?

הפנינו שאלה לרב הראשי והוא השיב לנו — בעל פה או בכתב, איך שאתה רוצה.

יש אישור בכתב?

מספיק שיש לי פסק.

מה יהיה אם הרב יוסף יחזור בו?

אם אני אוכל חזיר, אז אני צריך לקבל אישור בכתב מהרב הראשי שזה אסור?

ובכל זאת?

לא אשיב לך.

ע"כ באן, תשובותיו של ארליך. (המשך בעמוד 75)

גויים, ועזבתי את חדרו. אבל הבנתי שי אני חייב לחזור למקום ולבדוק מה בדיוק מתרחש שם.

חזרתי לקריית-שאול עם נציג של שר למית אלוני, שאליה פניתי וסיפרתי את העניין. הוא בא עם מצלמה, וכשבאנו לשטח, האיזור כולו היה מנוקה. מיושר ובצדדיו היו שרידי מצבות שהוא צילם. אשה שהיתה במקום ניגשה אלי והתלוננה שאינה מוצאת את המצבה של בנה. עכשיו הבנתי שהם מכשירים את השטח לקבורה נוספת, במקום שבו נקברו ילדים קטנים. שבני משפחותיהם, בדרך כלל, לא באו לפקוד את קיבורם.

בינתיים החלו להקים גדר סביב השטח המנוקה גדר בטון שגבלה במצבה שלי. אחר כך שפכו חול ובשטח החדש החלו לקבור. יש שם מקום לכ-200 קברים, כנראה לאנשים מאוד עשירים, משום שי אני יודע שבית העלמין בקריית שאול נחשב למקום יקר.

המצבה שלי צמודה לשטח החדש הי מוגבה, מחוץ לגדר, ובה הם לא פגעו.

ע"כ באן דבריו של שטרקמן.

בשבוע שעבר, אחרי שבועות אחדים של מתיחות בלתי פוסקת סביב החפירות באתר הארכיאולוגי עיר דוד, פירסם הרב הראשי הספרדי, הרב עובדיה יוסף, פסק-הלכה, שקבע שאיזור ג' שימש כבית-קברות יהודי במשך מאות בשנים. בעקבות כך הכריזו שני הרבנים הראשיים על האיזור כבית-קברות יהודי לכל דבר,

כאשר הגויים לא הירשו להרחיב את בית הקברות, היה מקובל לשפוך אדמה בבתי קברות, ולקבור בקומה שניה.

התפרצתי כנגדו ואמרתי שכאן אין

התראשות גילה הרב יצחק דידיה פנ"י

קל, רבה הראשי הנוכחי של תל-אביב לנו"כ רעיון הקבורה מעל קברים אחרים.

פני כשנה חשף תושב תל-אביב שערויה של חילול קברים בבית הי קברות בקריית-שאול עליידי עובדי חברה קדישא.

ישראל שטרקמן, קשיש שקבר כתו נמצא פמוך לאיזור המחולל, מספר:

כשביקרתי את קיברה של הילדה ב-קריית-שאול ראיתי שהשינוי כל-כך גדול, עד שאי אפשר למצוא את הקבר, שהיה בחלקת הילדים. ערכו יישר קרקע בי מקום, והיה נדמה לי שהורידו את המצבה שלה. רצתי למישרדים הנמצאים בכניסה לבית-הקברות, אך היושבים שם סירבו לדבר איתי. כשהסברתי להם במה מדוי בר, הם הציעו לי לפנות למישרד בתל-אביב והוסיפו שהם לא נגעו בשטח.

„כאשר הגויים

לא הירשו”

חזרתי למקום, ואחרי חיפושים מצאתי את המצבה שהיפשת. במקום שרר רה עירובייה. פה ושם היו פזורות מיספר ערימות של מצבות קטנות שנהרסו. היו אלה מצבות זולות, לוחיות מפח, העליהן שמות של הנפטרים, פזרו בכל השטח. מזווע חזרתי לבית, ופניתי לרבנות הראשית בתל-אביב. אחד הרבנים שם אמר שאינו יודע דבר. אחרי שחזרתי בי פניו על הסיפור הוא אמר, שבחוק-לארץ,